

[Mose Hansen.]

udgør en så tyngende byrde, at de ikke kan udrede beløbet af pensionen, men må sælge det hus, som de havde håbet skulle være det sted, hvor de kunne tilbringe en nogenlunde sorgfri alderdom.

Landbrugets vanskeligheder er efterhånden åbenbare for alle og vil før eller senere kræve indgreb, der er mere vidtrækkende end dem, der er foreslået i de foreliggende lovforslag. Hidtil har landbruget klaret vanskelighederne ved øget arbejdsindsats, mekanisering, rationalisering, øget gældsstiftelse m. m., men disse foranstaltninger slår nu ikke længere til. I denne tid, hvor alle søger at forbedre deres lønmæssige status, kan man bogstaveligt talt sige, at landbruget står med hatten i hånden og med forventning ser hen til, at der nu skal komme en ændring af de faste skatter. Men hvis det, der nu er foreslået, skal ses som en håndsækning til et erhverv, der er i vanskeligheder, giver de foreliggende forslag ingen hjælp; de betyder kun, som det tidligere er sagt, en flytning af byrderne fra amtet til sognekommunerne. Det vil for en middelstor bondegård betyde en lettelse, som kun vil andrage måske 200 kr. netto, lidt forskelligt efter hvilket amt og hvilken sognekommune det drejer sig om.

Lovforslagene vidner derfor ikke om megen forståelse af landbrugets vanskeligheder; det vidner heller ikke meget om den fordragelighedens og forståelsens ånd, som der har været talt så meget om, og kommer der ikke nu en tilbundsående ændring af den faste ejendomsbeskatning, bliver det ikke sidste gang, det høje ting kommer til at beskæftige sig med lovforslag på dette område. I en tid, hvor danske landbrugsvarer overalt møder hindringer i form af de importerende landes toldrestriktioner, importregulering o. s. v., og hvor de landes landbrug, hvormed man skal konkurrere, får statsstøtte til produktionen, er det urimeligt, at dansk landbrug skal have sine produktionsmidler beskattet af 3 instanser, først staten, så amtet og så kommunen. En ophævelse af de faste skatter til disse instanser vil bevirke en lettelse i landbrugets og mange andre erhvervs omkostninger og en nedsættelse af huslejen. Det er en formindskelse af omkostningerne, der tiltrænges. Dertil kommer, at de andre

landes landmænd, som vi skal konkurrere med, ikke kender eller har en tilsvarende produktionsfordyrende skat.

Beskatningen af grundværdierne er steget meget stærkere end personbeskatningen, når man tager udgangspunktet i 1948-49. I 1948-49 blev der til staten betalt 21 mill. kr. i grundskyld, men i 1959-60 111 mill. kr. Personskatterne var i 1948-49 780 mill. kr. og i 1959-60 2 309 mill. kr. Grundskatterne er altså steget 5 gange, medens personskatterne kun er steget 2½ gang. Noget lignende gør sig gældende både for sognekommunerne og for amtskommunerne — ja, amtskommunerne har jo altså ingen personlige skatter.

Tallene viser, at beskatningen af fast ejendom er steget meget stærkere end personbeskatningen i et tidsafsnit, hvor en del af befolkningen har fået større og større indtægter, samtidig med at der er foregået en forskydning befolkningsgrupperne imellem; landbrugets udøvere er blevet en mindre part af befolkningen, og samtidig er de bymæssige bebyggelser i sogne- og amtskommunerne forøget.

Hvis man i denne tid ser på budgetterne ude i sognekommunerne, vil man se, at overslaget stiger i den ene kommune efter den anden, og det er ganske betydelige stigninger, man kommer ud for. Ser man nøjere efter, viser det sig, at det, der kræver forhøjelse af budgetterne, er nødvendige foranstaltninger, det er foranstaltninger, som alle sognets beboere nyder godt af. Det er de sociale udgifter, og det er udgifter til veje og til skolevæsen, der tynger budgetterne. Derfor er det urimeligt, at man pålægger en enkelt gruppe forlods at udrede disse udgifter.

De foreliggende lovforslag råder ikke bod herpå. Ved fastsættelse af en undergrænse på 12 promille for udskrivningen af sognekommunal grundskyld kan enkelte sognekommuner efter det foreslåede blive tvunget til at forhøje deres udskrivning af grundskyld. Andre sognekommuner — ganske vist bliver det nok kun få — kommer til at nedsætte deres udskrivning på grundskyld. For de sognekommuner, som kommer ud for en nedsættelse af deres grundskyld, kan jeg ikke se, at der er noget urimeligt i det, idet det er ganske urimelige ligningsforhold, der bibeholdes, fordi der ikke i tide i mange